

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
in Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Reforma instrucției școlilor medii.

Proiectul ministrului Jaňkovich, de care am făcut amintire în mai multe rânduri în coloanele acestei foi, constă din 10 §. și o scurtă motivare. Proiectul se referă la două puncte mai principale a instrucției școlilor medii: sistarea examenelor de clasă dela sfârșitul anului și rezolvirea problemei, studiului limbii eline.

Aceasta din urmă de mult formează obiectul preocupărilor bărbatilor de școală și a ministeriilor de culte. In 1890 studiul limbii grecești s'a decretat a fi facultativ, lăsându-se la buna chibzuire a elevilor, dacă doresc a se înscrie la greacă, ori își aleg studiul limbii maghiare și a desemnului liber, ca studii suplimentare de limba grecească.

Reforma aceasta a privit în mare parte numai școlile medii de stat, lăsându-se liberă voie susținătorilor a o urmă sau a ținea la sistemul de mai înainte.

Confesiunile aproape de loc nu s'au conformat dispozițiilor aceloră, ci au ținut la catedra limbii grecești cu credință eroică. Statul încă a făcut triste experiențe cu reforma sa. In străinătate absolvenții noștri fără notă din limba grecească nu erau primiți la universități, astfel că a trebuit să se sistematizeze acum examen oral de maturitate pentru toți ceice mergeau la universitățile din străinătate.

Proiectul de acum este încă numai începutul reformei generale, ce se așteaptă. Ministrul vorbește de gimnaziile de stat, cele confesionale rămân, întrucât nu doresc să guste din binefacerile noii legi, — cum au mai fost.

Nou e ceea ce se vorbește în motivarea proiectului, unde mini-

strul ne pune în prospect, că în gimnaziile de stat în locul limbii grecești, școlarii să-și poată alege vre-o limbă vorbită din patrie (română, sârbească, slovească), având absolvenții acestor clase aceleași drepturi de-a fi primiți la universitate, ca ceice au absolvat clasele limbii grecești.

Constatăm cu bucurie, că este primul caz în era constituțională, ca un guvern să dea într-o astfel de formă oficioasă atenția cuvenită limbii popoarelor nemaghiare, cari locuiesc în aceasta țară. E acesta un act de o mare pătrundere politică, pentru care noi numai mulțumitori putem fi. Și dacă introducerea reformei în partea aceasta va întimpină aceeași bunăvoință din partea guvernului, și limba diferitelor naționalități va fi luată și de fapt pretutindenea, unde se așteaptă, între obiectele principale ale instrucției, avem toate motivele de-a vedea în proiectul ministrului Jankovich zorile unei ere nouă pe acest teren.

Proiectul ministrului îl dăm în următoarele:

§ 1. Art. de lege XXX: 1883, § 3 se modifică astfel, că între obiectele ordinare de învățământ a instrucției gimnaziale se suscepe încă o limbă și literatură vie, § 5 însă a legii citate astfel, că școlarii pot se alege între învățarea limbii și literaturii vie și între limba grecească.

§ 2. In gimnaziile, cari stau sub conducerea și dispunerea ministrului de culte și instrucție publică, ministrul cultelor și al instrucției publice hotărăște, că pe lângă și în locul limbii și literaturii grecești instrucția cărei limbii și literaturii vie este de a se organiza?

La gimnaziile confesionale, cari nu stau sub conducerea și dispunerea ministrului cultelor și a instrucției publice, atarnă dela libera hotărâre a susținătorilor aceloră, dacă doresc ca în instituturile lor pe lângă limba și literatura grecească, respective în locul aceloră, să îngrijească și de instrucția vreunei limbii și literaturii vie. Intrucât se vor îngriji de aceasta, limbă și literatură vie, care este de a se

introduce, o statorește autoritatea confesională cu concursul ministrului de culte și instrucție publică.

In § 3 se prevede cazul, când școlarul voește să treacă dela cursul limbii grecești la cel al limbii moderne, fiind întotdeauna obligat a face examenul de diferență.

§ 4. Limba și literatura grecească, sau limba și literatura vie aleasă în locul ei, nu formează obiect de examen de maturitate. Cu toate acestea școlarul care se prezintă de bună voie poate să fie îngăduit la depunerea examenului de maturitate din limba și literatura grecească.

In § 5 se spune, că absolvenții gimnaziilor, fie că au studiat limba grecească sau altă limbă vie, vor putea fi primiți la orice facultate a universităților, fără nici o restricție. Absolvenții școlilor reale însă numai după ce vor face examen suplent din limba și literatura latină.

§ 6 dispune, că până când vor putea fi aplicați la propunerea limbilor vie profesori diplomați, ministrul poate să conceedă ca să fie propuse de bărbați cari au dat dovadă, că sunt experți în limba și literatura respectivă.

§ 7 spune, ca pentru propunerea limbii și literaturii vie este a se institui încă o catedră la gimnaziul respectiv.

§ 8. Articolul XXX din 1883, § 21 se modifică astfel, că în locul examenelor de clasă să se țină în jumătatea a doua a lui Iunie din materialul propus peste an în fiecare clasă recapitulări de încheiere.

§ 9. Legea aceasta este de a se introduce gradatim și introducerea trebuie efectuită cel mai târziu în anul școlar 1918—1919.

Conform introducerii treptate a acestei legi, dispozițiile art. XXX, 1890 es din vigoare.

Dispozițiile celealalte privitoare la introducerea și dispozițiile interinale le va statori prin ordinațiune ministrul de culte și instrucție publică.

§ 10 Cu executarea legii de față se încredințează ministrul cultelor și instrucției publice.

Din motivarea proiectului reproducem pasajele de mare importanță, cari se referesc la învățarea limbilor naționalităților în școlile medii. Se zice:

„Astfel de limbii vie sunt: deoparte limbile culte europene (franceza, engleza, italiana) de alta, limbile vie ale patriei (româna, sârbească, slovească). Studiarea acestora s'ar împărți amăsurat împreju

rărilor locale peste întreaga țară, dar având în considerare lipsele civilizatorice ale populației, contactul social și interesele administrației, se vor organiza cu alte și alte direcții în orașele mai mici și mai mari, altel în capitala țării și altfel în ținuturile mai apropiate ori îndepărtate de capitală, admitându-se mai multe posibilități și nuanțe de combinații.

Prin multiplitatea aceasta se poate cu mult mai bine asigura mersul înclinărilor individuale, ca și prin obiectele de acumulație de învățământ suplimentare de greacă, dar de altă parte se iau în considerație mai bine lipsurile variate după loc și după limbă a patriei noastre. Considerantele din urma se referesc mai ales la limbile vii ale patriei, a căror învățare sistematică o pretind și interesele administrației. Administrația maghiară în acele ținuturi, unde limba maternă a marelui număr din populație nu e maghiară, numai în acel caz poate conta la înțelegere și apreciere, numai astfel poate să se facă plăcută, dacă în afară de limba statului, poate grăi și în cea a poporului, dacă dispozițiile și le poate pune în lumină clară prin ajutorul limbii, dacă poate influența naționalitățile noastre prin puterea sugestivă a limbii spre folosul unității politice a națiunii maghiare și spre consolidarea ideii statului maghiar. De aceasta lipsă primordială din punct de vedere al statului s'a ținut până acuma numai rar seamă, dintre oficialii administrației maghiare mulți n'au priceput limbile naționalităților din patrie, iar în școală numai în puține locuri s'a propus, și acolo ca studiu extraordinar numai. Aceasta defectuositate doresc să o suplinesc, după posibilitatea, prin legea de care e vorba, care exclude orice constrângere, dar oferă școlărilor de a învăța mai temeinic, în grad literar, vre-o limbă vie din patria noastră.

Deputatul Paul Farkas și naționalitățile. — Citim în ziarul budapestan „Neues Politisches Volksblatt“: „Deputatul guvernamental Paul Farkas, profită de concediul ce l'a căpătat dela regimentul său unde servește cu gradul de locotenent, pentru a ține o vorbire alegătorilor lui din cercul Orăștie. El a accentuat cu acest prilej că antagonismele naționaliste au dispărut acum în Ungaria, ceea ce va servi ca bază în viitor pentru o concurență pașnică.

Ententa și Grecia. Agenția „Havas“ anunță. Ambasadorii ententei în Atena au imanat ultimul guvernului grec, care cuprinde următoarele pretensiuni: Demobilizarea generală a armatei întregi. Formarea unui nou guvern care se garanteze neutralitate binevoitoare și să se acomodeze dorințelor legale ale Camerei. Oficiarii cari stau sub influență străină, să fie schimbați cu aderenți de ai ententei.

La caz, că guvernul grec nu ar primi numai decât pretensiunile aceste, va fi responsabil de viitoarele dezvoltări.

— Grecia după informațiile Ag. „Havas“ a primit toate cererile ententei. Primirea lor a fost referată ambasadorilor ententei din partea ministrului Zaimis.

Concurs de primire la institutele culturale din Oradea-Mare.

Preavenerata Superioritate bisericească a emis următorul circular, pe care pentru actualitatea lui, îl dăm în întregime:

Concursul de vară pentru primirea la sf. Teologie, la Seminarul domestic din Oradea-mare și la Internatul de băieți din Beius se va ține în acest an în 4 Iulie la Reședința Noastră din Oradea-mare.

I. 1. Recurenții la s. Teologie își vor prezenta ordinariatului cererea înzestrată cu testimoniul de maturitate, extrasul bisericesc de botez netimbrat și coala de avere, eventual atestat de paupertate până cel mult în 3 Iuliu a. c., iar în 4 Iuliu dim. la 7 ore se vor supune vizității medicale în Seminarul domestic.

2. Toți clericii primiți la Oradea-mare, deci și cei noi vor aduce cu sine didactrul de 25 cor. pretins la facultatea teologică de rit latin din loc, fără de care nu se vor putea înscrie, deci nici primi în Seminar. Studiile manuale fiecare cleric are să și-le procure din mijloacele sale, căci institutul mai mult nu se angajează a li-le procura fără de prealabilă depunere a preșului lor. Exemplare încă de față și mult-puțin folosite se pot căpăta și în Seminar cu preț mai redus, cari astfel vor trece în proprietatea cumpărătorului.

II. 1. La Seminariul domestic taxa de întreținere pentru elevii școlilor medii pe lângă toate greutățile timpurilor de față pe anul scol. 1916/17. o fixăm numai la 400 cor.

FOIȚA.

Arborii istorici

de Dr. Al. Borza.

(Fine.)

Mai avem un arbore istoric în Blaj, despre care puțini vor fi știut. Este *frasinul* din grădina Seminarului teologic, despre care se știe, că a fost sădit de episcopul Grigorie *Maior*, după ce a venit din Roma la 1748. Este așadar de 168 ani.

Infățșarea arborelui acestuia este mai tristă. Trunchiul este cam 3'20 metri de gros, așadar foarte respectabil căci frasinii nu sunt așa de trainici și rar ajung să îmbătrânească, să se îngroașe. Cam la înălțimea de 5 metri începe a se ramuri trunchiul, purtând 6 crengi mai bătrâne. Ce frânte, neregulate, ciungărite sunt aceste crengi! Se vede că trăznetul din 1901 a fost prea nemilos față de o plantă atât de venerabilă ca frasinul acesta, care ar fi meritat mai multă cruțare... Pe lângă alte năcazuri mai e și scorburos pe dinlăuntru, în trunchiul principal și în câteva crengi mai bătrâne, oferind un uscuziș admirabil cioarelor, dar mai ales

buhelor și cucuveicelor, cari spărie oamenii cu cântecul lor sinistru.

În apropiere se găsește frumoasa filogorie a patruaniților, unde atâtea planuri mărețe pentru vicață, se făuresc, sub adăpostul frasinului. De lângă el pleacă și așanumita cărare a patruaniților... Și de când a ajuns bătrânul frasin tocmai între grădina Seminarului și a internatului de fete, doamne câte n'ar și spune moșneagul.. spre surprinderea superiorilor dela ambele institute...

Să vedem însă pe tovarășii lui din grădina botanică și gimnaziului: *acății (salcâmii) călugărilor*, la a căror umbră de 60—70 de ani se odihnesc cucernicii monahi ai mănăstirii. Abia 2 au mai rămas din ei, mutilați și ciungăriți binișor așa,

incât mai mult din venerațiune pentru bătrânețele lor sunt tolerați în grădină, decât pentru forma lor...

Arbori bătrâni și foarte frumoși mai găsim în jurul Blajului sub berc și în pădurea Mișca.

Lângă drumul către Ciufud, încă înainte de Valea Vezii găsim un *plop* bătrân, gros de 5—6 metri. Dincolo de pod sunt ulmi uriași și plopi, unii cu periferia de 650 cm., peri sălbateci de o mărime extraordinară, copaci seculari, vrednici să fie scutiți mai bine acuma de stricăciunile și devastările păstorilor și a țiganilor. În alte țări de mult ar purta fiecare dintre acești 50 de arbori număr deosebit, tablă comemorativă, ar fi îngrijiți și puși sub paza legilor. La noi se stărpesc monumente de acestea ale naturii fără mulți scrupuli; și sub berc au fost doară până nu de mult încă câteva zeci de copaci de aceștia frumoși, până către Ciufud.

Mai bine au scăpat de săcure și peire venerabilii *stejari și ulmi* bătrâni din pădurea Mișca lângă Mănărade. Câteva sute de copaci seculari formează aci o pădure admirabilă, care ar trebui în toate Duminicile și sărbătorile să fie plină de veselie excursioniștilor din Blaj, cari și-ar putea, cel puțin odată la săptămână, umplea

la an și adausul de scumpete la 10 cor. de fiecare lună petrecută ori și numai începută în Seminarul domestic. Adausul de scumpete au să-l plătească toți deopotrivă, deci și cei primiți eventual *gratis*.

2. În aceste taxe nu se cuprind însă banii pentru vestminte, căci institutul nu se vede în poziția, de-a putea da vestminte în anul școlastic 1916/17. Prin urmare pentru acest an părinții sau susținătorii fiecărui elev se vor îngriji înșiși de-a prevedea pe băieți, *cu toate hainele de lipsă*.

3. Taxa de întreținere, precum și adausul de scumpete au să se plătească totdeauna *anticipative* adică înainte și anume taxa în două părți egale la 1 Septembrie și la 1 Februar, ori cel mult în 4 rânduri: 1 Sept., 1 Dec., 1 Febr. și 1 Mai, iar adausul de scumpete cel puțin în fiecare 1 a lunii sau deodată înainte de pe mai multe luni împreună cu taxa.

Fără de cel puțin a 4-a parte din taxă și din adaus elevii nu se vor putea așeza în Seminar.

4. Părinții (susținătorii) *fiecărui* elev, afară de cei primiți cu totul *gratis*, până în 15 August a. c. au să trimită la adresa Rectoratului o anticipare de 20 cor. spre acoperirea cheltuielilor primelor investiții. Aceasta sumă se va socoti în întreținere, dar la caz, că elevul nu s'ar prezentă, nu se va restitu.

5. Toți elevii, deci și cei ce au avut și până acuma fundație ori favor, au să-și reînnoiască recursurile; altcum fundațiune ori favor se va da numai acelor, ai căror recursuri vor fi prezentate Ordinariatului până în 3 Iuliu a. c.

6. Recursurile sunt a-se înzestră cu testimoniul clasei premergătoare, atestat medical, certificat de revaccinare și atestat de avere ori de paupertate.

7. Elevii, cari recurg spre a fi primiți pe cl. I. ori V. gimnazială în Orade, au să-și trimită recursul înzestrat ca mai sus până cel mult în 24 Iunie a. c. de-adreptul la

plămânile cu aerul sănătos de pădure după nădufurile și praful orașelului nostru. Ar putea petrece acolo familiile noastre o dupăamiază în natura liberă, recreându-și spiritul și întărindu-și trupul...

Se zice, că prin anii 70, când s'a făcut linia ferată către Brașov i-s'a oferit mitropoliei noastre o sumă mare de bani pentru stejarii aceștia mari. Suntem datori cu tot respectul și mulțumită înțeleptului consistor blăjan, care n'a voit să audă de un târg ca acesta.

Gândirea nobilă a consistorului de pe vremuri trebuie să ne pătrundă pe toți în fața monumentelor naturii. Să cinstim și să facem să stimeze și alții arborii mari, frumoși, bătrâni.

Înțelegerea, respectarea, admirația frumosului și a sublimului în natură sunt doară celea mai înverdate semne ale culturii, spre care cu toții trebuie să tindem, de care toți trebuie să fim pătrunși!

Epistula non erubescit.
Scrisoarea nu roșește.

Cicerone, Fam. V. 12.

(Hârtia e răbdătoare).

Errare humanum est, perseverare diabolicum.
A greși e lucru omenesc, a stăru în greșală
[e diavolesc.

Seneca, Controv. 4, decl. 3.

MARIAN: »Dicționar de citate«.

Rectoratul Seminarului de Oradea-mare (Tisza Kálmán-tér) împreună cu 12 cor. și 04 fileră taxa de prenotare la gimnaziu, care va fi încă înaintea concursului.

8. Rectoratul institutului este imputernicit a primi și după expirarea concursului ori și în decursul anului școlastic, dar numai pe lângă plata întreagă mai sus statorită, elevi gr.-cat. gimnaziaști, ori dela școlile reale, comerciale și elementare, având toți să stea sub aceeași grijă și disciplină. Elevilor însă, cari nu gimnaziul îi frecventează, instrucție separată nu i-se poate garanta.

9. Toți elevii, fără excepțiune, la intrarea lor în Seminar se vor supune din nou vizitării medicului seminarial, și numai cei aflați sănătoși, se vor considera de primiți definitiv.

III. *La Internatul Pavelian de băieți din Beiuș* taxa de întreținere pentru anul școl. 1916/17 — fără de vestminte — asemenea o fixăm la 400 cor. la an și adausul de scumpete la 15 cor. de fiecare lună petrecută ori începută în Internat.

Celelalte ca și sub II, afară de p. 7.

La părerea motivată a ambelor Rectorate dela adausul de scumpete se vor da scutiri, dar numai acelor fundaționaliști și întregi, ai căror părinți sunt de totul săraci.

IV. *La Internatul Pavelian de fetițe din Beiuș* taxa de întreținere pe anul școlastic 1916/17 iarăș o fixăm numai în 370 cor. la an și 10 cor. adaus de scumpete în fiecare lună petrecută ori începută în Internat; dar cu observarea, că spre a-le putea da și uniformă, părinții pe lângă taxa de mai sus vor avea să mai adaugă la an câte 20 cor. pentru fiecare elevă.

Terminul de primire e 1 August a. c. Recursurile au să intre la Ordinariat până în 31 Iuliu a. c. înzestrate cu:

- testimoniul școlastic de pe clasa premergătoare;
- cartea de botez;
- atestat medical și certificat de revaccinare;
- atestat de avere sau de paupertate.

V. *La Internatul preparandial* taxa întreagă de întreținere se statorește la 360 cor. anual și adaus de scumpete pe fiecare lună petrecută ori începută în Internat.

În schimbul unor servicii de caritate, vor fi provăzuți gratuit cam 10—12 elevi; alții vor fi împărțâși de binefacerile Mensei, ce poartă numele Nostru, având a întregi din al lor restul până la suma anuală de 360 cor. și a plăti adausul de scumpete; afară de aceasta se pun în prevedere și reduceri moderate de taxa după împrejurări.

Recursurile sunt a-se subțerne Ordinariatului până cel mult în 31 Iuliu a. c. improptite cu documentele:

- ultimul testimoni școlastic;
- atestat medical; și
- atestat de paupertate ori de avere.

Rectoratul Internatului în conțelegere cu Direcțiunea preparandială poate primi elevi în Internat și după terminul concursului, dar numai pe lângă taxa întreagă și adausul de scumpete.

Toți elevii preparandiali vor avea să plătească Rectoratului la intrarea în Internat peste cel puțin $\frac{1}{4}$ parte din taxa de întreținere, cu care au fost primiți și adaus de scumpete încă 2 cor. la an de persoană; iar la direcțiunea preparandială înscriere și

taxă la fondul de penziune a profesorilor 22 cor. precum și pentru cărți și revizite: în cursul I. 40 Cor.

" " II. 25 "

" " III. 35 "

" " IV. 30 "

Firmă Ni este speranța, că tinerii noștri cei mai harnici, bine știind, cât de mare lipsă are poporul nostru mult încercat tocmai în vremurile aceste grele, a primi lumină, creștere și conducere adevărat religiosomorală, nu vor întârziă cât mai numeroși a îmbrătoșă cariera învățătoarească, care azi nu mai e desconsiderată și miseră, ci bine situată și împreună cu cinste publică și apretiare.

Oradea-mare, din ședința consistorială, ținută în 30 Maiu 1916.

Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

Cu multă bucurie încreștăm, chiar în fruntea acestor șire, jertfa cu adevărat înălțătoare pusă pe altarul milei creștine de mâinile purtătoare de învingere ale bravilor soldați, în covârșitoare majoritate români, dela *regimentul de infanterie 64 din Orăștie*. Stăruințele vrednicului maior *Frențiu*, fratele P. S. Sale dela Lugoj, care din fileră voinicilor noștri, cari și pe acest teren s'au dovedit adevărați eroi, așează la temelie celui de-al doilea sfert de milion *peste 5,000 cor.* se vor pomeni totdeauna cu multă recunoștință.

Din celelalte oferte ce putem da în numărul de astăzi se ridică *mișca* de coroane a băncii »Mercur« din Năsăud, care — dupăcum ni-se scrie — a avut și bunăvoință de-a primi spre administrare o bună parte din sumele colectate în acele părți. Frumoase sunt însă și celelalte contribuiri și colecte.

Ofertele sunt acestea:

1. *Colecta d. major Cornel Frențiu între ofiterii și feciorii regimentului de infanterie 64 (Orăștie): 5,435— cor.*

Cvitatea sumelor particulare oferite de bravii soldați se face separat, privat.

2. *Colecta pâr. Ioan Bochiș între credincioșii săi din Topa-Sâncraii (Cluj): 595-80 cor.*

Ioan Bochiș paroh și soția Virginia 100—
Ioan Bercian cu soția 20—; Ștefan Zoran 14—; Vict. Bochiș cadet, Io. Murășan, Sam. Murășan, Aur. Bercian, Ma. Paroan, Ma. Bărânszky, Tod. Rus, Doch. Rus, Gavr. Bercian, Vas. Lazar, Io. Murășan și Nic. Pop inv. cu soția câte 10—; Io. Sâmpetran 7—; Lică Părăscă și Ma. Ciogolaș câte 6—; *Sidonia Bochiș* elevă cl. III., Io. Murășan. Al. Rus, Nast. Rus, Dav. Sâmpetran, Nic-Sâmpetran, Marc. Rus, Sam. Nemeș și Dav. Nemeș câte 5—; M. Crișan, D. Pop, P. Bercian, N. Bărânszky, I. Cozar, T. Grăjdan, M. Bercian, S. Sâmpetran, Al. Nemeș, S. Cozar, I. Murășan, A. Rus, I. Cozar și I. Rus câte 4—; V. N. Papdan, V. Cosma, V. Mu

rășan, M. Rus, F. Marinuș, I. Grăjdan, G. Rus, S. Lazar și I. Bercian câte 3—; apoi alți 114 credincioși restul sumei colectate.

3. *Colecta păr. Cornel Popa între credincioșii săi din Gârbovița (Aiud): 248 60. Iar în naturalii 15 merindări, 12 ștergare, 6 fețe de perină, 2 străjace, 2 cămeși, 1 lepedeu, 1 p. izm. și 1 per. în preț de 92—. Total în preț de 340 60 cor.*

Cornel Popa, preot 100—
Ioan Radu inv. 20—; Amos Stâncel și Ana Dan I. Ariton câte 10—; Ad. Cobliș primar, Ana Dan și Vas. Căndea câte 7—; At. Cobliș 5—; A. Cobliș, L. Stâncel, S. Botiu, G. Cristea, V. Tricu și Șt. Stâncel câte 4—; E. Rațiu și M. Dan câte 3—; apoi alți 34 credincioși restul sumei colectate.

Naturalii: Ma. Ciungan preț de 11—; Lucr. T. Frățilă și Ma. Cobliș (două) de 9—; Avr. Coldea de 6—; apoi alți 22 contribuenți în prețul restului sumei de mai sus.

4. *Colecta păr. George Dănilă între credincioșii săi din Cheșia (Ludoș): 227 04. Iar în naturalii: 16 c. de pânză, 7 șterg., 6 mer., 3 izm., 2 fețe de per., 2 căm. și 1 lepedeu în preț de 65—. Total în preț de 302 04 cor.*

George Dănilă, paroh 100—
văd. Elvira Mărginean 10—; Fil. Șerban 8—; Io. Șerban 6—; V. Pantea, Io. Păcurar I. Io., I. Ciolomic și N. Dan câte 4—; Copiii de școală 3 44; apoi alți 66 credincioși restul sumei colectate.

Naturalii: văd. Elvira Mărginean în preț de 17—; An. Dan de 9—; Marta Șerban de 7—; apoi alte 11 credincioase în prețul restului sumei de mai sus.

Sumarea colectelor:

Colecta 1:	K. 5,435—
" 2:	595 80
" 3:	248 60
" 4:	227 04
Laolaltă K. 6,506 44	

Alte contribuiri:

"Mercur", cassă de împrumut și păstr. Năsăud	1000—
Ioan Muntean, preot det. Buzău	200—
Ioan Muntean medic, Buzău	200—
"Secășana" cassă de păstrare, Ludoșul-mare	100—
Ioan Câmpean, Băița	100—
Ioan Rognean inv. Marca	100—
Dănilă Muntean și soția Veturia, Murăș Uioara	100—
Ioan Pogăcean, Sâmpetru	50—
Dr. Iosif Turcu medic, Viena	50—
Silvia Turcu, Viena	50—
Dr. Basil Tărnăvean	30—
Karl Hartel	1—

Suma K. 8,487 44

Suma din Nr. 63 " 254,744 72

Suma totală K. 263,232 16

O rugare: Pentru a ne ușura munca migăloasă împreună cu publicarea colectelor, P. T. dd. colectanți sunt rugați să aranjeze listele de colecte după norma cum se obișnuiește publicarea lor în aceste coloane. Deosebit ne rugăm, ca în listele colectelor de *vesminte și altele* să însemne și prețul lucrurilor date de fiecare contribuent.

Comitetul central executiv.

Războiul european.

În valea Ceremos rușii înaintează spre Kutty. De altcun în Bucovina și Galiția ostică situația e neschimbată. Spre sud de Radzivilov, rușii au dat mai multe atacuri violente. În tot locul i-am respins. Trupele generalului Linsingen au respins pe inamic spre nord de Gorochow. La Lokaci trupele noastre au prins peste 400 ostași ruși și au capturat 4 mitraileze. Pe sectorul dintre Stochod și Styr s'au zădărnicit mai multe atacuri rusești.

Pe sectorul de nord dela Doberdo din nou se dau ducele de artilerie. Spre sud-ost de Mrzli-Vrh infanteria italiană a dat mai multe atacuri, cari s'au zădărnicit. Pe sectorul Plöcken în dimineața de 23 crt. s'au început lupte mari. Atacurile italiene dela Croda del Ancona și Primolano au eșuat. Avioanele noastre au bombardat cu succes pozițiile inimice de lângă Montalcone.

La apus lupte mai esențiale s'au dat contra tranșeelor germane ce sunt spre vest de Vaux. Atacurile francezilor număr de trei au fost respinse. În luptele de aci au ajuns prizonieri 21 ofițeri și 400 ostași francezi.

Informațiuni.

Rugăm pe P. T. abonenti să binevolasoă a ne trimită prețul de abonament al foaiei. Spre scopul acesta alăturăm la Nrul prezent câte o blanchetă de asignațiune postală. Cei ce au plătit să-o păstreze pentru altă dată.

Red. și Administrația

On. Părintele Ciril Negruțlu din Rușii-Munți se anunță, că suma de 319 16 coroane, precum și pachetul cu haine s'au predat Orfelinatlui din partea subsemnatului. Darea de seamă amănunțită va urma în coloanele „Unirii“.

Al. Ciura
prof. gimn.

În jurul luptei dela Skagerrak. (Declarațiile unor participanți). Ziarele germane publică un șir de declarații făcute de persoane, cari au luat parte la lupta din Marea Nordului. Toate acestea concordă într'un punct și anume: Când a doua zi după luptă flota germană, care mersese un anumit interval de timp, în direcție sudică, luă direcția spre nord-est, străbătând locul de luptă, vasele engleze dispăruseră. De asemenea declarațiile afirmă unanim, că lupta din Marea Nordului a arătat cât de mult s'a exagerat importanța flotei engleze. Echipagiile vaselor germane așteaptă cu bucurie o nouă întâlnire.

Un episod ciudat. Un marinar dulgher de pe micul crucișător „Frankfurt“ descrie un episod curios. Crucișătorul a fost chemat telegrafic pe la miezul nopții de un vas englez. Dulgherul nu știe ce s'a răspuns. Știe numai, că 6 contratorpiloare engleze își făcuseră apariția, luară pe „Frankfurt“ sub protecția lor și-l trecură cu băgare de seamă prin întreaga flotă de luptă, până ce dădură de vase germane și-și recunoseară greșeala. Pe la 5, toate vasele engleze dispăruseră. Vasul „Frankfurt“, merse apoi până la amiază spre coasta engleză, fără să întâlnească vreun vas englez, luă în urmă direcția portului Wilhelmshaven, unde și sosi la ora 5.

Hoțiile dela căile ferate din Rusia. „Birjewja Wjedomosti“ anunță că niște funcționari dela căile ferate rusești, voind, probabil, să manifesteze în contra reformelor proiectate, au dat o „lovitură“ extraordinară. Pe linia Archangelak-Wologda, ei au furat un tren întreg cu oțel, sosit din Anglia. În valoare de 800.000 de franci, care era destinat pentru fabricile de munițiuni. Acest tren a dispărut tot așa de fără urmă, ca și cele 80 de vagoane de naftalină, despre cari s'a mai vorbit.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Aviz din Fiume!

Din lipsa de CAFEA, cu începutul lunii Iulie a. c. voui sista expedițiunile.

În Maiu nu am urcat prețurile și tot cu prețul vechiu o vând și acuma, cu toate că s'a scumpit cu cel puțin 1 Cor. la 1 Kgr.; deci perd la ea.

Bunul Dumnezeu, după o luptă și încordare de nervi de peste 10 ani, mi-a ajutat să-i asigur viitorul firmei, ceea ce în primul rând îi pot mulțami On. Public sprijinitor: deci se cuvine acuma să-i aduc și eu acest sacrificiu de recunoștință.

Ofer deci cafea pe luna lunie:

No. 9 Căfea Cuba bună 1 Kg.	12— K.
> 12 > Cuba foarte fină 1 Kg.	12 50 >
> 16 > specialitate 1 Kg.	13— >
> 106 > Mixt. Victoria 1 Kg.	13— >
1 Kg. Tea rusească 20 Cor. (între Căfea se poate trimite și 1/2 kgr.)	

5 Kg. se spedează francat și vămuit prin rambursă postală. Mai puțin ca 5 Kg. nu se spedează.

În cazul că din numărul ce doriți nu se va mai afla o pot schimba cu alta?

După finirea războiului proiectez și deschiderea unei filiale (sucursală) în centrul românilor, despre ce voui face cunoscut la timpul său și în coloanele acestui prețuit organ.

Din 15 Iulie a. c. Vă rog ca ori și ce scrioare să mi-se adreseze la: *Hunyad-Dobra* unde și în absența mea o vor primi părinții mei. Rugându-mă de prețuitul sprijin și recomandare și pe luna aceasta, sum

Cu toată stima și recunoștință

F. A. DEGAN
comerciant de Căfea și coloniale
în Fiume (Postafok 163).